

Posamezna številka v Ljubljani in Trstu 4 vin.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 5. zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1—, z dostavljanjem na dom K 1-20; s pošto celoletno K 18—, polletno K 9—, četrtno K 4-50, mesečno K 1-50. Za inozemstvo celoletno K 28—, mesečno K 1-50. Za inozemstvo celoletno K 28—, mesečno K 1-50. Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.
Uredništvo in upravnistvo je v Franciskanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v. osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 118.

Klerikalna politika proste roke.

Slovenskim klerikalcem se zelo kolca po onih lepih časih, ko je lahko delal njihov voditelj dr. Šusteršič pod trdko „Slovenske Unije“ veliko parlamentarno politiko izključno za mavho svoje stranke. Kakor petelin na gnoju se je repenčil takrat dr. Šusteršič po dunajskem parlamentu, mogočno je komandiral Jugoslovane, Čehe in celo s Poljaki je lahko koketiral. Za nos je vodil celo zbornico, sam pa je delal na svojo pest kupčije za potapljanje v klerikalno barko na Kranjskem.

Vsak političen otročaj je moral vedeti, da zlorabljajo klerikalci „Unijo“, ko so se delali na Dunaju najhujše opozicijonke, doma pa so dobivali od vlade koncesijo za koncesijo.

Končno so vendarle Čehi spoznali Šusteršičevo „slovanstvo“ in ustvarili so si svoj „Češki klub“, s katerim so poglani „Unijo“ v konkurz.

Čez noč je postal dr. Šusteršič iz parlamentarnega velikana politična niča v avstrijski državni zbornici.

Češki, poljski in tudi slovenski listi pa so prinašali zanimive podatke o „opozicijski“ politiki slovenskih klerikalcev, ki so za hrbtom ostalih Slovanov zlorabljali ime „Slovenske Unije“ zato, da so dobivali od vlade pomoč v boju zoper narodno-napredno stranko na Kranjskem.

Klerikalci se zavedajo, da ničesar ne predstavljajo — in naj imajo tudi vse državnozbornske mandate ter deželnozbornsko večino — dokler nimajo v svojih rokah tudi gospodstva v Ljubljani. Zato gre vsa njihova politika v zadnjem času edino le to, da bi priregili nase Ljubljano.

Preganjanje naprednega državnega uradništva iz Ljubljane in koncentracija klerikalnega v našem mestu, padec župana Ivana Hribarja, sankcije nove nalaže za klerikalce prirojene volilne reforme za ljubljansko mesto, to je rezultat dela naših klerikalcev v onem času, ko so bili opozicijonci v „Slov. Uniji“.

Umljivo je, da so bili naši klerikalci presenečeni, in osupnjeni, ko se jim je vzela s „Češkim klubom“ možnost, da bi se naprej uganjali v „Sl. Uniji“ politiko proste roke. Hudo in mlo je potožil „Slovenec“ in zažugal je Slovanom, da bodo klerikalci v bodoče delali politiko proste roke pod svojo firmo.

Bolelo to žuganje ni nikogar, ker je vsakdo vedel, da se bo na klerikalni politiki le to izpremenilo, da bodo imeli veliko manj vpliva kot prej, ko so vozili v imenu vseh Slovanov.

Jasno pa je bilo, da bodo naši klerikalci tudi v bodoče prav lepo zo-

bali iz vladnih jastri in dobivali zase strankarske gospodarske koncesije ter asistenco c. kr. deželne vlade zoper naprednjake. Kakor dosedaj, pa bodo tudi v bodoče klerikalci na vso moč podpirali nemške interese v slovenskih deželah.

Ničesar drugega kot to ne pomeni na vse strani samostojna politika proste roke klerikalne državnozbornske delegacije.

Pri tej politiki proste roke pa bi klerikalci radi kar največ izsilili iz vlade, kateri se ponujajo za dekelo.

Iz tega stališča je tudi presojati veliko politično debato v „Slovenskem klubu“, o kateri na široko in dolgo piše „Slovenec“ in menda tudi drugi, nemški listi.

To, kar delajo sedaj klerikalci v „Slovenskem klubu“ je čisto navadna komedija, s katero hočejo javnost opozoriti na svoj maloštevilni klub. Vsa debata v „Slovenskem klubu“ je bila aranžirana. Dr. Krek je govoril za politiko proste roke zato, ker kranjski klerikalci sploh več prostih rok nimajo.

Za desetmilijsko posojilo in ne ve se še zakaj jih je Bienerth kupil predno se je parlament začel. Zato tudi niso smeli klerikalci včeraj postaviti v parlamentu nobene interelacije radi Kočevja. Dr. Krek je torej govoril o politiki proste roke le zato, da prestopi svoje volilce in javnost, kakor da bi se klerikalci še ne prodali. Tudi proti skupnemu jugoslovanskemu vseučiliškemu klubu se je postavil dr. Krek, ker je dognana stvar, da so klerikalci morali dati vladi glede italijanskega vseučilišča take obveze, ki jim onemogočujejo, da bi se v prihodnjem zasedanju mogli boriti za jugoslovansko vseučiliško zadevo in proti italijanski fakulteti. Klerikalci so namreč to narodno izdajstvo napravili zopet samo, da okoristijo sebe in svojo stranko.

In če se je dr. Korošec v „Slovenskem klubu“ izjavil nasproti dr. Kreku za strogo opozicijo je to najnesramnejša farbarija javnosti. To kar je dr. Korošec govoril o nasilstvih vlade na Koroškem in Štajerskem, so prazne besede, zvonenje po toči, ki je tembolj obsodbe vredno, ker je neodkritosrčno in ker dr. Korošec vedoma slepi koroške, štajerske in druge Slovence, mesto, da bi povedal, da „Slovenski klub“ zanje ničesar storil ne bo, ker ničesar več storiti ne more.

Prodani so koroški Slovenci, prodani štajerski Slovenci, prodani so primorski Slovenci in prodani smo kranjski Slovenci! Vsa nasilstva, vsa zaničevanja, ki jih je naš narod pretrpel zadnje mesece na naši lastni zemlji, ostanejo brez zadoščenja.

Na tem ne izpremeni prav ničesar, če razpošilja sedaj v opravičilo klerikalni „Slovenski klub“ v slovenske in nemške liste obširna poročila, ki skušajo prekriti klerikalnih poslancev narodna izdajstva. Lagal in slepil je Slovence dr. Korošec, če je res končal

svoj govor proti dr. Kreku s tem, da je dejal: „Politika proste roke je nevarna fraza. Jaz sem za brezobzirna bojno politiko.“

Vse, do pičice vse, je bilo že pred klubovo sejo domenjeno, vse se je v slepilo javnosti objavilo. — Nasprotno med dr. Krekom in dr. Korošcem je bilo umetno in le zato uprizorjeno, da bi na eni strani „Slovenski klub“ še kaj izsilil iz vlade, na drugi strani pa prevaral Slovence.

Da je tako, potrjuje sam včerajšnji „Slovenec“, ki pravi, da vlada v „Slov. klubu“ najzornostna disciplina, in da se bo manjšina — tudi to pot uklonila večini. Dr. Korošec je torej govoril to, kar mu je ukazal dr. Šusteršič in storilo se bo to, kar je že zmešetaril dr. Šusteršič.

Štiridesetletnica nemške države.

Nemci obhajajo te dni 40 letnico nemškega cesarstva. Dne 18. januarja, torej včeraj je minilo 40 let, odkar se je dal pruski kralj v prestolni dvorani gradu Versailles kronati za nemškega cesarja. Nemški listi z dolgimi članki slave ta jubilej in povdarjajo veliki pomen onega dogodka: takrat je bila namreč kronana zedinjena Nemčija, ki je stala na vrhuncu svoje moči: Avstrija si je komaj malo opomogla od porazov 1. 1866, slabili so jo notranji narodni boji, Rusija je imela opravka s svojim kmečkim vprašanjem in Francija je ravno kar padla premagana pred nemške noge ter prinesla zmagalcu Elzacijo in Lotaringijo v dar, zraven pa je še morala plačati veliko vojno odškodnino. Takrat je bila Nemčija nad vse.

Lahko se je računalo na veliko bodočnost, ki jo bo imela zedinjena Nemčija. Ob jubileju 40 letnice onih slavnih dni pa povdarjajo vsi listi, da se vse velike nade niso izpolnile. Francoski denar ni zalegal toliko, kolikor se je mislilo, Francija se je iz poraza kmalu opomogla, Elzacija in Lotaringija je ostala vkljub nemški vladi tako francoska, kakor je bila preje in namesto nemške nacionalne navdušenosti se širi po Nemčiji socialna demokracija, ki je niso mogli zatreti posebni zakoni Bismarckovi, ampak se je vkljub vsemu zatiranju množila in se se množila. Pri zadnjih volitvah so sicer soc. demokrati izgubili par mandatov, toda posledje so zmagali skoraj v vseh nadomestnih volitvah, tako da je treba z njimi računati, kar nemški nacionalci zelo obžalujejo in trdijo da kompromisi s soc. demokrati Nemce kompromitirajo.

Tudi cesarju Viljemu so soc. demokrati malo po volji in se pogosto zarezajo proti njim, ker je menda prepričan, da oni motijo tak razvoj zedinjene Nemčije, kakor so si ga mislili Nemci pred 40 leti.

Elzacija-Lotaringija je prišla v zadnjem času na vrsto, ker se je zdelo Nemcem premalo nemška. V Elzaciji je 12 procentov Francozov: mesta so po večini francoska, na deželi se govori neki nemški dialekt, toda po duhu je ljudstvo francosko. V Lotaringiji je 373 nemških, 341 francoskih in 40 mešanih občin. Mesta so francoska po duhu in jeziku, nemški so samo priseljenci. Zadnji dogodki v Metz so dokazali kako malo je tam navdušenja za Nemčijo. Položaj je skoraj tak, kakor na Poznanjskem; tudi posebni zakoni ne pomagajo; to je dokaz, da zna nemška sila deželo s silo priboriti, ne zna pa pridobiti naroda s svojim germaniziranjem. Prisilno asimiliranje je pri današnji narodni zavednosti skoraj nemogoče.

Po štiridesetih letih mora priznati nemško časopisje, da Elzacija in Lotaringija še nista zreli za autonomijo t. j. da nista še dovolj nemški; sicer tvorita del Nemčije, kot teritorij, po čustvu pa tvorita del Francije. To je obračun ob 40 letnem jubileju velikega dogodka, ki se je zgodil 18. januarja v francoskem gradu Versaillesu. Nemcem je neprijetno, da morajo to priznati, vendar ne morejo prikriti svetu resnice.

Železni kancler Bismarck, ki je ustvaril zedinjeno Nemčijo in je dal nje kralja kronati v Versaillesu po najslavnejši zmagi, kar jih je dosegla Nemčija v preteklem stoletju, si pač ni mislil, da bodo ob 40 letnici morali nemški listi govoriti o tem. Ne da se sicer tajiti, da je Nemčija tekom 40 let kot cesarstvo dobila velikanski vpliv v Evropi, da je imela takoj po svojem združenju veliko besedo posebno na Balkanu, in da je bila odločilna pri vseh važnejših vprašanjih evropske politike, vendar to ne more prikriti onih dejstev, ki jih niso mogli prikriti nemški listi pri svojem jubilej-nem razpoloženju.

Ni bilo brez pomena, da se je izvršilo kronanje pruskega kralja za cesarja zedinjene Nemčije v kraljevskem francoskem gradu Versaillesu, ki je bil priča nekdanje francoske slave. Mogočnost francoskih kraljev je imela preiti na nemške cesarje.

Francoski kralji so nekdanj hodili čez Ren, zmagovali so nad nemškimi mesti, odločevali so v Evropski politiki. Kar niso dokončali oni, dovršil je Napoleon, ki je položil nemške dežele pod svoje noge. Toda takrat se je prebudil nemški duh. Leta 1817. je že mladina na Wartburgu proglasila Vsenemčijo za svoje geslo, leta 1848. so si prisvajali Avstrijo in ker se jim to ni posrečilo, so jo hoteli dobiti s silo. Leta 1866. je Avstrija doživela poraz od Nemcev, ostala je še Francija. Leta 1870. je padla premagana Francija. Kdo se je še mogel ustavljati. V dobrih 50 letih je tako vzrasla nemška moč, kaj šele prinese bodočnost. Naprej čez meje. V kraljevskem francoskem gradu so kronali cesarja zedinjene Nemčije, da bi videli svoj pomen in namen. Kar je bila nekdanj

Francija, to bo Nemčija, kakor je šla Francija čez meje, tako bo šla Nemčija čez meje.

Pred vsem je hotela Nemčija izvajati svojo politiko v Elzaciji in Lotaringiji, na Danskem in v poljskih poznanskih provincijah. Ni se jim posrečilo, kakor so mislili. In znotraj je prišel socialistični duh in je kuriral nemško nadutost. Toda to Nemce ni motilo, da bi ne bili mislili na svoj cilj. Drang nach Osten: Avstrija, Balkan, Azija.

Tudi o tem bi si lahko dali račun ob jubileju in tu bi morda imeli pokazati več uspehov, to pa po zaslugi drugih.

Nemški cesar Viljem, ki je prejel krono zedinjene Nemčije po svojem v Versaillesu kronanem očetu, je hotel vestno izpolnjevati nalogo, ki je bila nemškemu cesarjem naložena s krono zedinjene Nemčije. Zato je hud nasprotnik socialnih demokratov, hoče biti od boga poslan in se rad pokaže kot absolutnega vladarja. Toda to vse ne more zmazati na modernimi smermi v državi in te smeri gredo proti namenu, ki jih je imelo kronanje v Versaillesu pred štiridesetimi leti.

Iz slovenskih krajev.

Iz Mokronoga. Pri ljudskem štetju je komisar vodil štetje v nemškem jeziku. Vprašan, zakaj ne uraduje slovenski, je odvrnil, da mu je bolj komodno in da lažje piše nemško. Pri nas torej niti ni dobiti kakega človeka, ki bi vodil števno komisijo v slovenskem jeziku! — Vode zmanjka v Mokronogu v najhujši zimi. Pretečen teden so zamrzili in se odpovedali vsi vodnjaki v Mokronogu. Gospodinje, ki jim zmanjka vode, morajo k svojim sosedom iti prosit vode „na posodo“. Nekaj je na vsak način treba ukreniti, da bojo Mokronojarji imeli tudi po zimi pitno vodo; če ne morejo nabaviti in skrbeti za sesalke, ki bi vedno delovale, naj pa napravijo en velik kotel, v katerem bodo mokronoške ženske kuhale sneg in led, kadar ne bo mogoče dobiti vode iz vodnjakov.

Iz Novega mesta. Afera Jarc-Rozman pred sodiščem. Včeraj dopoldne se je pri tukajšnjem okrajnem sodišču vršila zanimiva razprava političnega značaja. Stvar je bila sledeča: Jarc je imel dne 16. oktobra p. l. v Novem mestu pri Jacazu svoj volilni shod. Na tem shodu je med drugim tudi omenjal vzrok dr. Defranceščijevega odhoda iz Novega mesta. Omenil je, da se ta vzrok pripisuje njemu, kar pa ni res, marveč res je, da je dr. Defrancešči sam se izrazil, da so tega krivi edinoletne Novomeščani sami.

Pri shodu navzoči Rozman kot zastopnik nasprotne stranke, je temu ugovarjal. Jarc pa je na to dejal, naj se pošlje deputacija 3 gospodov k dr. Defranceščiju, ki bo to potrdil. Ker pa je bilo tedaj že pozno v noč,

LISTEK

MICHEL ZEVACO:

Otroci papeža.

Roman iz rimске ugodovine.

[219]

Prijela je Cezarja za noge, ter ga potegnila v kot sobe. Nato je z roko potipala na zid.

Skrito pero se je izprožilo ... tla so se vgreznila, ves tisti kos tal, kamor je bila Lukrecija zavelkla svojega brata, se je pričel vgrezati, in obadva sta izginila.

Grad je bil poln takih skritih lukenj za opazovanje in takih skritih vrat. Tisti, ki se jih je Lukrecija poslužila, so jo postavili v par trenutkih v grajsko klet. Tam je pustila brata ležati na pesku, ter zdvijala na prosto. Par minut kasneje je na čelu svojih stražnikov drvela za Ragastensom ... bralec je videl, da je prišla prekasno!

S srditim zamačem roke je poslala Lukrecija svoje stražnike nazaj. Obsedela je na bližnji skali, nohte zakopane v lice, oči krvave od gneva, ter gledala, kako je čoln pristal ob „Stelli“. Barka se je vzmajala in zletela trenutek nato z galebov hitrostjo po valovih ... Lukrecija je zaihtela v joku onemogle besnosti in neutolažene jeze.

Obrnila se je proti žarečemu gradu, ki je razsvetljeval morje daleč naokoli, kakor ogromna plamenica ... In v njegovi luči je nenadoma zapazila človeka, ki je klečal nedaleč od nje na neki skali, z obrazom proti tlom ... Bil je abat Angelo.

Gotov, da je Lukrecija poginila obenem z očetom in z bratom Cezarjem, je šel abat Angelo tja, odkoder je bil zadnjič videl njeno zakladnico ... Zdelo se mu je, da si tako bolje ohrani svoj zaklad ... Sklonil se je, da bi ga poizkusil videti ... da bi se ogotovil, ali je še na zapomnjenem mestu ... in vroča vzvišenost se je polastila njegovega srca ...

Lukrecija ga je bila zagledala. Spoznala ga je takoj. Zlovesčih nasmeh si je poigral z njenim licem, opustošenim od gneva in krvavim od lastnih prstov ... Pritajila se je,

ter se mu je približala počasi, z največjo opreznostjo ... Mahoma pa je planila k njemu; njena roka se je dvignila in se spustila s strašno naglico in silo ... Abat niti ni zakričal: Lukrecijino bodalo ga je ubilo na mestu ...

Lukrecija je vstala, krvava in prepadla, ter se z brezupnim pogledom ozrla naokrog ... „Kdo še prihaja?“ je zaškripala.

Tisti, ki je prihajal, tisti, ki ga je Lukrecija zagledala, je bila senca, ki so jo obmorske skale varovale pred veliko lučjo požara. Stopala je proti morju ... Ko pa se je ta postava pokazala v polni luči, jo je Lukrecija spoznala. „Moja mati!“ je zajecjala. „Moja mati!“

Rosa Vanzo, je šla mimo, ne da bi jo zapazila. „Moja mati!“ je ponovila Lukrecija s krčevitim treptanjem usnic ...

Rosa Vanzo je šla vse naprej, vse naprej ... Dospela je na pesek ob bregu in nadaljevala po njem svojo pot proti morju, iztegače roke v temo ...

Takrat, ko je Rosa Vanzo stopila iz kabine, kamor se je bila umaknila, v papežovo sobo, in je abat Angelo zbežal, brezumen od vesele novice, da ni zastrupljen ... je stari Borgia zarjul od obupa. Ker pa še ni čutil nikakih znakov bližnje smrti, je vendarle stopil k Magi, ter jo prijel za roko ...

„Ti lažeš, kajne?“ je zastokal, pijan od groze. „Reci mi, da lažeš! Reci, da časi nista bili zastrupljeni.“

„Končno je, Rodrigo ... Tvoj smrtni boj se prične vsak trenutek ...“ je dejala Maga, in njen glas je bil tem strašnejši, čim je bil miren, mračen in počasen.

„Nesrečnica! ... Brezumnica! ... Ali ... saj si pila tudi ti iz srebrne kupe ... Vidiš, da lažeš!“

„Motiš se, Rodrigo ... to pomeni samo, da umrem tudi jaz ... Ali ti nisem dejala, da sta usodi naju dveh nerazdružljivi?“

„Lažeš! Lažeš!“ je povzel papež z vročino trdovratnostjo. „Če bi bil zastrupljen, bi moral že čutiti bolečine ... Močan sem — ah, prokleta čarovnica, drago boš plačala svojo mrtvaško laž!“

Stari Borgia, ki je bil pravkar dvignil pesti proti Magi, se je mahoma zrušil v naslonjač ... Obraz se mu je pokril z rdečimi lisami ... ustnice so mu zasinele ... oči so stopile iz jam ...

„Oh“, je zajecjala, „ni se lagala! Noge me ne drže več ... mrtvaški mraz mi jemlje moči ... oh ... ta ledeni mraz ... ki prihaja zmirom višje ... Milost! Pusti me še živeti ... Usmiljenje! ... Reši me! ... Lukrecija! ... Cezar! ... Na pomoč!“

„Brezumnež!“ je viknila Maga. „Ti kličeš Cezarja in Lukrecijo ... Ali veš, kdo je poslal duhovnika, ki te je imel nalogo zastrupiti? ... Bil je Cezar! ... Ali veš, kdo je otroval tvojo čašo? ... Lukrecija!“

„Moja otroka!“ je zamrmral papež z mračno potlostjo

„Tvoj sin! Tvoja hči!“

„Umorjen od svojih lastnih otrok! ... Oh! To je kruto! ... Groza smrti je majhna spricho groze hudodelstva ... Toda, kdo si ti, sokrivka zločina? ... Kaj sem ti storil, nesrečna čarovnica? ... Ze vem! ... Ti si mati nekoga izmed njih, ki sem jih umoril!“

„Ne, Rodrigo ... Ne išči med žrtvami, ki si jih zastrupil ali dal zabosti ... Išči dalje v svojem spominu, dalje nazaj!“

„Še dalje ... Oh! Ti si žena ali sestra enega izmed tistih, ki sem jih ubil, takrat, ko še nisem bil svečenik ... ko sem se še boril na vojski! Ti peklenška egiptovska hči!“

„Dalje, Rodrigo ... Dalje ... Idi nazaj do svoje mladosti! Do Španjolske ... Do Jative ...“

Papež se je zagledal v Mago z očmi, polnimi groze ... Zakričal je, da je šlo skozi mozeg in kosti.

„Oh“, je viknil s svojim strdim glasom, „Španjolska! Jativa! Zdaj vem, kdo si ... zdaj te spoznam!“ Ti si Rosa.

Sklenil je roke, zdrknil iz naslanjača, padel z obrazom na tla in kruto udaril s čelom po kameniti plošči.

(Konec.)

Roman „Otroci papeža“, ki izide te dni v ponatisku, bo veljal K 3-50, a elegantno vezan K 4-50. Najbolje je denar poslati naprej, ker s povzetjem bo knjiga dražja.

predlog ni obveljal. Zato je Jarc proti Rozmanu rekel: Če to ni res, lahko me jutri plakirate kot lažnjivca. Rozman je drugi dan, ko se je o neresnici Jarčeve trditve še posebej prepričal, dal tudi napraviti lepake, a ker jih klerikalna tiskarna ni hotela natisniti, so jih napravili lastno-ročno ter poslali k okrajnemu glavarstvu v cenzuro. Glavar je bil že lepake dovolil, zahteval pa posebno vlogo. Ko se je le ta predložila, je glavar izginil, a njegov namestnik ni dovolil javljenja lepakov. V dotični vlogi je Rozman med drugim tudi rabil besede: „Taka je mož-beseda zastopnika Slovenske ljudske stranke.“

Jarc je zato vložil proti Rozmanu tožbo radi razžaljenja časti. Zaslišanih je bilo 10 prič, med njimi tudi novomeški prošt dr. Elbert. Razprava je trajala od 9. ure dopoldne do tridesetih na 1 popoldne. Ob polu 1 ure razglasi sodnik obsodbo: Obtoženec Karl Rozman se oprostiodobitožbe, ker se mu je dokaz resnice popolnoma posrečil. Glavni razlog oprostitve: Priči Bergman in Krajger sta izrecno izpovedala, da je Jarc rabil besede „krivi so edinole Novomeščani da gre dr. Defranceschi proč.“ Dočim se je dr. Defranceschi napram kontrolorju Budni, ki je razgovor javil Jarcu, čisto drugače izrazil. Zastopnik Jarcev je prijavil vzklic, stvar se bo torej še dalje vlekla.

Slovanski jug.

Krvavi boji v Turčiji. Kakor je soditi po vesteh, ki prihajajo iz vseh strani Turčije in sploh celega Balkana, se pripravljajo vse narodnosti v Turčiji na krvavi boj za svojo svobodo, katerega so za časa mladoturške revolucije opustile. Vse nade, da bo mladoturški režim pravičen nele Turkom, ampak tudi drugim narodom, ki hočejo čuvati svojo narodno individualnost in si osigurati kulturni in socialni napredek, so se izkazale kot goljufive. Radi tega se lahko z vsjo gotovostjo pričakuje, da izbruhnejo v najkrajšem času v Turčiji znova vstajski boji, ki niso za časa Abdul-Hamidovega režima nikdar prenehali. Povratek glasovitega arnavskega vojvode Ise Boljetina iz Črne gore je znamenje, da se prične upor najprej med Arnavti. Kakor se poroča, je Boljetinac v okolici Malesije zbral že okoli 6000 mož. Pridružila se mu je tudi četa iz Dibra. Pod vtišom teh arnavskih priprav, se opazuje tudi že živahno vstaško gibanje med Srbi, Bolgari in Grki. Bivši srbski vstaši so namreč silno razburjeni radi najnovjših dogodkov v Novopazarskem Sandžaku, kjer avstrijski provokaterji z znanim razbojnikom Azisom Porobičem na čelu hujskajo muslimansko prebivalstvo proti mirnim in neoboroženim Srbom. Če se bodo ti napadi, pri katerih je že več Srbov izgubilo svoje življenje, še ponavljali, so tudi voditelji bivših srbskih vstaških čet pripravljani, da znova organizirajo razpršene srbske čete in se maščujejo za smrt nedolžnih svojih bratov. A nekatere bolgarske in tudi grške čete so se pa že spopadle s turško vojsko. Vsi znaki kažejo, da se bliža v jugoslovanskih deželah turškega cesarstva zelo krvava spomlad.

Desetletnica „Srbskega Književnega Glasnika“. 1. februarja t. l. bo preteklo ravno 10 let, odkar je izšla v Beogradu najboljša in največja srbska literarno-znanstvena revija „Srbski

Književni Glasnik“. Že takoj prva številka je vzbudila v tedanji srbski javnosti veliko senzacijo, kajti to revijo so ustanovili najspodobnejši ljudje, katere je zbrala skupaj ljubezen do srbske književnosti in narodnega blaga sploh. To so bili Bogdan Popović, sedanji vseučiliški profesor, Ljubomir Jovanović, sedanji srbski notranji minister, Ljubomir Stojanović, državni svetnik, Slobodan Jovanović, vseučiliški profesor, ljudje, ki so morali takrat radi izdajanja tega lista pretrpeti marsikatero bridkosti. Zlasti prezirljivo so jih gledali v prvi vrsti oni, ki so določevali usodo tedanje Srbije in književni tradicionalisti, ki niso mogli razumeti take novosti v srbski književnosti, kakor je bil „Srbski Književni Glasnik“. Ali kljub temu je dosegla revija nepričakovan uspeh. Vsi boljši literati so postali sotrudniki novega časopisa, a odziv publike je bil tako velik, da se je morala ta številka izdati še enkrat. Od 1. 1905. sta urejevala list vseučiliški profesorja Bogdan Popović in dr. Jovan Skerlić. A od 1. 1907. ga urejuje sam dr. Jovan Skerlić, ki je tudi pri nas dobro poznan. Dne 1. februarja 1911 bo izšla že 241. številka „Srbs. Knj. Gl.“, ki si je tekom desetih let svojega izhajanja pridobil priznanje in pohvalo ne samo v srbski in hrvaški, nego tudi v celi jugoslovanski in sploh celi slovanski književnosti. Revija znači posebno zvezo srbske književnosti z vsemi modernimi književnostmi. Njena bodočnost je tudi materialno osigurana. Svojo desetletnico zamore proslaviti v zvesti, da je brez te revije nemogoče poznati srbsko moderno književnost.

Ljudske šole na Hrvatskem in Srbi. Zagrebški „Srbobran“ prinaša po podatkih hrvatskega „Službenega Glasnika“ članek, iz katerega je natančno razvidno razmerje šol v krajih, kjer so v večini Hrvati in krajih, kjer so v večini Srbi. Ta statistika nam kaže, da se je dosedaj vsa hrvatska vlada trudila, da bi bilo kolikor mogoče več srbskih vasi brez ljudske šole. Srbi imajo ravno 45 ljudskih šol in 63 učiteljev manj, kakor bi jim pristojalo. Seveda, hrvatski vladi je prva skrb za ustanavljanje madžaron-skih šol. Srbi se bore z vsemi silami proti madžaron-skemu režimu. Kolonizirani Nemci in Madžari ga pa podpirajo. Ta razlika hrvatski vladi ne ugaja in zato stresa svojo jezo nad nedolžnimi srbskimi otroci.

Splošni pregled.

Krakovski „Czas“ piše o nemških radikalih in njihovih napadih na vlado zaradi slovanskih ministrov sledeče: Prva skrb sedanje vlade je to, da zagotovi najprej, ako tudi le začasno, večino in gotovo je, da bo min. predsednik Bienenrth iz tega napravil kabinetno vprašanje. Baron Bienenrth se je pri sestavi kabineta kolikor mogoče oziral na zahteve Nemcev. Finančno ministrstvo je prešlo iz poljskih rok v nemške roke in Nemci sami pripoznavajo, da je dr. Mayer odločen Nemec. Poljaki so torej na korist Nemcev izgubili važno mesto v kabinetu in je smešno, ako se Nemci spotikajo nad tem, da je posl. Glombinski postal železnični minister. En portfelj so Poljaki vendar morali dobiti in če so dobili manj važnega, nego so ga imeli prej, potem gotovo ni vzroka za lamentacije. Ostane pa še kot vzrok za razne napade

na ministrstvo češki minister javnih del. Tudi tu je le menjava. Češi so prej imeli poljedelsko ministrstvo sedaj imajo ministrstvo javnih del. Petmilijonski češki narod vendar ne more biti izločen iz vlade. Posebno ga je bilo upoštevalo sedaj, ko so pogajanja bolj razbili Nemci nego Češi. Ako torej svobodomiselnim Nemci delajo vladi težave, potem je to zloraba njihovega sedanjega stališča in je njihovo početje enako kapricam razvajenega otroka. Svoje postopanje morejo opravičiti le na ta način, da niso dobili vseh portfeljev, kajti tudi z ozirom na druge nemške stranke so dobili nemški svobodomislci več, nego jim gre. Celot najštevilnejši nemški klub, krščanski socijanci, so dobili samo enega reprezentanta v kabinetu, dočim bi morali v razmerju z nemško svobodomiselnostjo dobiti tri. Da bi svoje kujanje nekako utemeljili, govorijo nemški radikalci o zvezi med Nemci, Poljaki in Češi. Te tri skupine bi seveda tvorile takoj večino in tega se nemški radikalci boje. Toda takih kombinacij se lahko mnogo našteje in proti strahu ni medicine. Ako bodo Nemci zapustili večino, potem jo bo skušala vlada dobiti na drug način, kajti državne potrebe ne morejo biti odvisne od dobre ali slabe volje gospoda Wolfa in tovarišev. Posvetovanje nemške nacionalne zveze, ki je bilo včeraj, bo torej dalekosežnega pomena.

„Montagsrevue“ piše, da je imel poslanec Ploj ob začetku pogajanj za sestavo novega kabineta **justični portfelj** takorekoč že v žepu in je sprejel že čestitke svojih ožjih prijateljev. Potem pa so se razmere nenkrat izpremenile in je dobil naslov senatnega predsednika. Zakaj se je to zgodilo, je znano le onim, ki so jim znane skrivnosti pri sestavi kabineta.

Rusko-nemška zveza je predmet mnogim člankom v francoskih in angleških časopisih, v katerih se posebno rešuje vprašanje azijskih železnic. Nemško časopisje se raduje nad takimi glasovi in piše o trdni poziciji nemške države in o propadanju zapadnih držav nasproti prodirajoči nemški sili.

Admiral Wilson, prvi lord admiralitete je podal vojnemu ministru angleškemu Haldaneu poročilo o **invazijski nevarnosti**. General Hamilton je namreč izdal knjigo o brambni dolžnosti, ki jo Wilson spopolnjuje sledeče: Tudi če bi bilo glavno ladjevo odsotno, bi manjše ladje lahko zabranile dohod na otok armadi, ki bi štela 70.000 mož. To je najmanjše število, s katerim bi bila invazija mogoča. Wilson trdi, da glavna nevarnost ni v invaziji, ampak v tem, da bi trpel trgovski promet in da bi bilo uničeno trgovsko ladjevo. Invazija je v resnici le strah, ki je nastal vsled nemške baharije.

DNEVNE VESTI.

Papežev dekret in „Slovenec“. „Slovenec“ ni všeč, da se je po nedeljskem shodu pri „Ribi“ sprejela resolucija, v kateri se protestuje, da bi se za slovenske dežele s sleparijo uvedle pri duhovščini izjeme glede poslovanja v denarnih zavodih. Ne radi Vatikana, ne radi papeža, radi slovenskih gospodarskih in političnih razmer se je stavila in sprejela resolucija. „Slovenec“ nunci bi se radi smelali, pa je grozdje prekišlo.

Same obljube. Klerikalci agitatorji skušajo na vse mogoče načine pridobiti mestne uslužbence zase. Zartrujejo, da bodo klerikalci v slučaju, če zagospodare na ljubljanskem magistratu, izvršili popolno regulacijo plač. Zlasti povdarjajo, kako dobro se sedaj godi paznikom prisilne delavnice, odkar so v deželni zboru zagospodovali klerikalci. V resnici pa so ti pazniki še dosti na slabšem kakor poprej. Vrh tega pritiska nanje še strahoviti klerikalni terorizem, katerega se morajo brezpogojno ukloniti vsi, ki hočejo živeti. Da bi klerikalci delali kaj za zboljšanje plač mestnim uslužbencem, je navadna sleparija in goljufija. Njih prva skrb bi bila, če bi dobili v roke mestno blagajno, da bi pokrili velikanske škofove dolgove in razdelili podpore različnim cerkvam, skrb za reveže jim je pa deseta briga.

Klerikalni kandidati za ljubljanski občinski svet. Klerikalci že sedaj iščejo po vseh koncih in krajih svoje kandidate za ljubljanski občinski svet in se v to svrhu že pogajajo z nekaterimi pristaši iz ljubljanske okolice. Za „scharfmacherja“ je baje določen poslanec Joža Gostinčar, ki bo grmel v dvorani, kadar bo klerikalcem zmajkalo sape. Napredni kandidati bodo mogli dobro paziti, da jim ne bodo klerikalni financierji odnesli z rotvoža — mestne blagajne, ker ta jim najbolj dlži.

Šišenska šola. Nekak drugi zavod, kjer se vzgojujejo učenci po špartanski metodi, je šišenska ljudska šola, na kateri hočejo menda učence tako navdušiti za poduk, da ne bi niti zapazili, da ni zakurjeno. Znano nam je, da se je moral na tej šoli v nekaterih razredih poduk že parkrat prekiniti radi mraza. Tako ravnanje je gotovo neuporabno in bi zato bilo zelo umestno, če bi se merodajni faktorji malo za stvar pobrigali. Ni čuda, da otroci potem pozimi tako bolehaljo. Čemu si pa naročava vodstvo kurivo, ali morda samo za „špas“.

Nemški števni komisarji štejejo ljudi in občevalni jezik po čisto novi metodi. Kdor je rojen n. pr. na Nižjem ali Gornjem Avstrijskem, ga kar na kratko z nemškim občevalnim jezikom označijo. V Spodnji Šiški je n. pr. nekega železničarja soproga bila v Lincu rojena, pa je mož zapisal občevalni jezik slovenski, ker govori perfektno slovenski doma in zunaj. Pa ti pride takle nemškonacionalen agent kot komisar in osorno praša kako to, da je zapisal mož slov obč. jezik, ko je vendar v nemškem mestu rojena. Se le, ko je gospa odločno zahtevala da ne sme popravljanjati rubriko, je komisar odnehal. Ljudje, pazite na take falsifikatorje!

Deželno predsedstvo vodi zdaj faktično že gosp. dvorni svetnik grof Chornsky. Baron Schwarz si je šel svoje otrpnele tirolske žile gret v Opatijo, dočim je bil poprej na Severinku. Kako že pravi tista pesem: „Ko brez miru okrog divjam... prijatelji prašajo me — kam!“ — Čudno res, da Tirolec Schwarz po zimi tako „divlja“!

Ali bo imela Ljubljana 40.000 prebivalcev? Po sedanjih rezultatih soditi, bo število prebivalstva zneslo nekako tri ali več stolet nad 40.000. Brez vojašva seveda.

Razpis častnih nagrad. „Slovenska Matica“ razpisuje s tem ponovno 1., iz dr. Costove ustanove častno nagrado 200 K za najboljši leposlovni spis katerekoli tvarine (spis imaj vsaj štiri tiskane pole

in naj se vloži vsaj do 31. maja 1911); 2., iz Jurčič-Tomšičeve ustanove dve častni nagradi á 200 K za najboljše leposlovna spisa o francoski dobi slovenske zgodovine ali o ilirskih časih Stanka Vraza in Ljudevita Gaja (vsak rokopiš imej vsaj štiri tiskovne pole; rok je do 1. dec. 1911.) — Natečajni spisi naj se vlagajo pod posebnim geslom, a pisateljevo ime bodi pod kuverto, ki je zaznamovana z dotičnim geslom. Za „Matico Slovensko“ dr. Fr. Ilešič.

Domače ognjišče. List za starše in izgojevalce slovenske mladine. 12. številka prinaša sledečo vsebino: J. Krulec: Znaki slaboumja. Zdravko Mikuz: O vzgoji otrok. Utva: Argentinsko meso. Dopisi. Drobtine. V vabilu na naročbo vabi list, da se vsi oni, ki jim je mar dobra vzgoja slovenske mladine naroče na ta list, ki stane letno samo 2 K 50 vin. in prinaša mnogo poučnih člankov.

Zvonček. List z podobami za slovensko mladino. Vsebinska 1. številka letošnjega letnika je sledeča: E. Gangl: Materi. Ivo Trošt: Učitelj Breznik. E. Gangl: Veselo potovanje. Iv. A. Moji zajčki. Fran Košir: Zgodbica o komarjem perju. E. Gangl: Zvezdica. Dragotin Humek: Majka priroda pripoveduje. Janko Legat: Novo leto siromakov. Milan Dolinar: Kresnice in kralj iz devete dežele. Peter Strgulca: Otroci pred 4000 leti. A. S. Puškin-Strgulca: Zlato in Jeklo. Pouk in zabava. Kovček gospoda Doropoljskega. „Zvonček“ se je prikazal nam v novi obliki in prinaša v svoji prvi številki poleg bogate vsebine tudi lepe ilustracije. Nobena napredna družina naj bi ne bila brez tega mladinskega lista.

Za Ciril Metodov obrambeni sklad so se zavezali p'čevati sledeči p. n. gg: 867. in 868. Dvanajst rodoljubov pri omizju konsumnega društva v Rojano plačali 200 K; 869. Pazinski Slovenci plačali na račun 15 K; 870-871. Dunajski Slovenci.

Plesni venček „Glasbene Matice“. Vabila za plesni venček pevskega zbora „Gl. Matice“, ki se vrši v soboto 21. t. m. v „Nar. Domu“ so se pričela razpošiljati danes. Odbor najljudneje prosi vse one, ki bi po pomoči ne dobili vabila, da bi to blagohotno opustili in bi za isto blagovolili vprašati v pisarni „Gl. Matice“ ali pa v trafiki gospe Češarkove, kjer se dobe tudi vstopnice od 19. t. m. dalje. Zanimanje za ta plesni venček ki se vrši po ameriškem načinu, je že sedaj veliko. Ti plesni venčki so na glasu, da so zelo dobro obiskani in da je zabava na njih neprilijena in animirana. Pevski zbor „Gl. Matice“ pač zasluži s toliko svojo požrtvovalnostjo za koncerte, da se ga podpira tudi pri tej zabavni prireditvi.

Telovadno društvo Sokol na Bledu ima svoj redni občni zbor dne 22. januarja ob 3 pop. v gostilni pri „Kapsu“. Dnevni red: Poročilo tajnika. Poročilo blagajnika. Poročilo načelnika. Volitev odbora. Slučajnosti. Brate člane prosimo, da se vdeležijo polnoštevno.

Bralno društvo na Bledu priredi v nedeljo dne 22. t. m. ob pol 3 pop. svoj redni občni zbor v gostilni „Kaps“ v Gradu. Ob 2. uri istotam odborova seja.

Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo dne 22. t. m. se upripori velika burka s petjem v štirih dejanjih: (osmih slikah) „Danes bomo tiči“. Igra je za predpust jako primerna. Po predstavi je ples. Pred-

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetek.

— Neprijetna — od vas? Ah, gospod, vaše besede mi prekruto dokazujejo, da ne marate čitati v mojih očeh reči, ki se gode v mojem ubogem trpinčenem srcu!

Roland je izprevidel, da hoče govoriti nepopravljive besede.

Z veliko prijaznostjo je zamrmral:

— Najina pota so različna, milostljiva. Poslavljam se od vas in prosim, verjemite mi, da odnašam s tega srečanja samo živo občudovanje do vašega poguma v nevarnosti in odkrito hvaležnost za vaše gostoljubje.

Ona se je postavila predenj, omahujoča in tirana od tistih viharjev strasti, ki pripravljajo ženske v minutah duševnih kriz ob ves razum. In njen izpremenjen glas, hripav od ihtenja, prekinjan od strasti, je zamolkelo razodeval žalost in bolezen njene duše:

— Torej ne vidite, da vas ljubim? Vi ne vidite, da vam ponujam gorečo ljubezen svojega srca in vse naslade svojega telesa? Vi sploh nečete videti? In niti niste opazili, da že tri mesece sledim vašim stopinjām kakor senca?

— Gospa . . . rotim vas, zavedite se! . . .

— Ali veste, zakaj sem ostavila Rim, svoje tri palače, svoje pesnike, svoje umetnike, in ves svoj narod, ki me je oboževal? Ali veste, zakaj sem sledila Ivanu Davilu v Benetke? — Zato, ker sem prejšnje leto videla vas, ko ste prišli z odposlansvom na papeški dvor! Ali veste, zakaj sem dala zgraditi to palačo ob Velikem Kanalu? Zato, ker sem odondot lahko vsako jutro videla vašo gondolo, ko ste se peljali mimo! Ali veste, zakaj sem potrošila milijon, ne da bi štela denar, v olešanje te svoje palače? Zato ker sem upala, da postane tempelj najine ljubezni! O Roland, Roland! Kakšno kruto zaničevanje čitam v vaših očeh . . . Oh, vi me ubijate! . . .

— Ne zaničujem vas, je dejal on z neizpremenjeno prijaznostjo, nego vas pomilujem . . .

Ona pa je srdito izbruhnila:

— Pomiluje me! Potem bi mi bilo pa tvoje zaničevanje

že ljubše . . . A ne! Pomiluj me! Lahko me pomiluješ, da! Kajti nikdar še ni bila nesreča živega človeka popolnejša od moje, zato, ker še ni bila nikdar nobena ljubezen bolj brezmejna, kakor je moja ljubezen! Pomiluj me! Kajti strašne muke mi glodajo srce, vse kače ljubosumnosti mi davijo in grizejo dušo, kadar se spominjam nje, te Leonore, ki . . .

— Molčite! Če ne — gorje vam! je zagrmel Roland.

Prebledel je kakor smrt, in roka se mu je dvignila, kakor da bi hotela zdobiti grešna usta, če poreko žal besedo njegovi boginji . . . Toda premislil si je in povesil roko.

— Z Bogom, gospa, je dejal naglo, z razburjenim glasom. In planil je ven.

Z ranjenim srcem, rjoveča od strasti in gneva, tragična in velika v svoji nesramnosti, je Imperija strgala raz sebe tenčice, ki so pokrivalo njeno blestečo nagoto, in se je vrgla ihte na levo kolo ter pričela grizti pesti, da bi zadušila svoje krike.

Naenkrat pa so njene oči zagledale človeka, ki je stal s prekrizanimi rokami med vrati ter gledal nanjo.

Ta človek je utegnil biti v štridesetih letih. Njegova postava je bila ponosna, njegov obraz visočastven. Ob strani je nosil krasen meč z držajem, okovanim z demanti. Težka zlata veržica mu je ležala na jopiču iz črnega baršuna.

Imperija je planila pokoncu ter kriknila:

— Ivan Davila!

Šla je naravnost proti njemu:

— Vi ste videli vse? je vprašala, zadihavaje se.

— Vse!

— In ste vse slišali? . . .

— Vse!

Zakrohotala se je s krutim, blaznim smehom. On pa je povzel z ledenim glasom:

— To je vaša smrt! . . . Ah, zato ste torej sledili Ivanu Davilu v Benetke: da bi bili bliže pri Rolandu Kandianu! Bogme, gospa, vaša nesramnost zasluži, da bi jo ljudje povečevali. In občudujem usodo, ki je hotela obrniti dedščino Davilov v tak namen! Torej so moji pradedje zato prelivali svojo kri, jadrali po morju na svojih ladjah, prisostvovali stoinsto bitkam in proslavljali naše ime, zapisano v zlato knjigo republike, da je postalo to ime nekega dne igrača vlačuge in posmeh Benečanov!

In jaz, brezčastni potomec junaške rodovine, sem vas hotel storiti patricijko, povesti vas pred altar in zakriti vašo sramoto z osmimi stoletji časti! In vse to zato, da se uteši kaprica navadne kurtizane! . . . In moja mati, mati moje matere, in vse moje prababice, kakor daleč se oziram nazaj po bivših dobah, so s svojo štedljivostjo zgradile moje kneževsko premoženje zato, da ste si vi nekega dne izmislili in postavili enemu izmed svojih slučajnih ljubimcev nečisto svetišče!

— Svetišče je zarjula ona — ah, ti ne veš, kako prav govoriš! . . . Pojdi pogledati!

Skočila je k bližnjemu zagrinjalu ter ga strgala na tla; za njim so se pojavila skrita vrata, skozi katera vrata je skočila Imperija v svojo sosednjo sobo, kamor ji je sledil tudi besni Davila.

Osupel je obstal, kakor da so ga obdale fantastne sanje. Soba je bila majhna in skrivnostna, stene prevlečene s svilo, vezeno z zlatom. Nobenega pohištva ni bilo v tem zatišju, pač pa obilica zlatih svečnikov z voščenicami, ki so razsipale bajno luč.

Iz treh velikih zlatih kotličev so se dvigale omamne vonjave. In nad temi kotiči, ki so stali vsak na treh srebrnih nogah, je visela podoba Rolanda Kandiana v zlatem okviru, genialno delo kdovekaterega izmed velikih slikarjev, ki jih je rodila Italija one čase v tolikem številu.

Napol gola, trepetajoča v čudni ekstazi, se je vrgla Imperija na kolena ter iztegnila svoje krasne alabasterne roke proti podobli.

Ivan Davila, oči krvave, obraz izkrivljen, je planil nad njo ter zakričal:

— Peklensko bitje! Hodi v pekel, nadaljevat svoje ostudno oboževanje!

Tresoč se od gneva, je dvignil bodalo.

Imperija je videla njegov naskok. In v trenutku, ko je bil Ivan Davila pri nji in ji kričal strašne psovke v obraz, je vstala.

— Umri! je zarohnel. Umri, a vedi, da bom izročil tvoje truplo beneškemu rablju, naj ga oskruni, preden ga požro ribe v Orfanskem kanalu!

Njegova dvignjena roka se je spustila.

(Dalje.)

prodaja vstopnic pri g. Weixelnu, Gorenja gosposka ulica.

Shod državnih uradnikov in učiteljev se vrši v nedeljo dne 22. januarja 1911, ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“. Zahtevamo: I. Časovno napredovanje. II. Preuredbo aktivitetnih dokladov po vojaškem stanarinskem tarifu. III. Uvrščenje ljubljane v I. razred aktivitetnih dokladov od 1. januarja 1911 do uveljavljanja pod točko II. zahtevanih preuredb. **Tovariši! državni uradniki in učitelji, pridite vsi na shod!**

Mestno drsalništvo. Lansko leto se lahko reče, da ni bilo nikake drsalniške sezone. In še tistih par dni je bil led tako slab, da se sploh ni splašalo drsanje, saj je bilo ledišče le proti večeru par ur odprto, kar se gotovo ne more smatrati za cel dan. Ker pa je mnogo drsalcev lansko leto vzelo vstopnice za celo drsalniško sezono, so torej upravičeno pričakovali, da bo upraviteljstvo to upoštevalo letos, zlasti sedaj, ko se drsalniška sezija že nagiblje navadno k zaključku in se sploh ne splašajo jemati nove sezije karte, in da bodo lanske sezije vstopnice veljavne tudi letos za vse obiskovalce brez izjeme. V resnici so lanske sezije vstopnice imele tudi veljavo letos prva dva dneva; drsalci so že hvalili kulantnost mestnega magistrata, toda zmotili so se in uminilo je marsikoga veselje do tega lepega športa. Saj je še prejšnje nemško drsalniško društvo bilo tako kulantno, da ni par drsalnih dni smatralo za izrabljeno celo sezono temveč je sezije vstopnice v takih slučajih uveljavljalo navadno še za prihodnje leto. Slavni magistrat uljudno prosimo, da vendar ustreže upravičeni želji sezonskih drsalcev.

Mestna zastavljalnica opozarja, da se danes, dne 19. t. m. nadaljuje prodaja decembra 1909 in januarja 1910 zastavljenih, a nerešenih efektov.

Sokol II. Tel. društvo „Sokol II.“ ima danes ob 9 uri zvečer v gostilni g. Kavčiča na Privozu važen sestanek, na katerega vabi vse svoje člane.

Lovski ples, ki bo gotovo med največjimi slovenskimi prireditvami letošnjega predpusta, se vrši 1. februarja v vseh gorenjih prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Več in podrobnosti o celi prireditvi priobčimo prihodnjici.

Aretacija nevarnega tatu V torek so zapazili spedijski hlapci nekega suhega moža, ki se je dal časa zelo sumljivo potikal okoli „Bavarskega dvora“. Čez eno uro so ga videli, kako je s sukno in s dvema srajcama hitro korakal proti južnemu kolodvoru. Naznanili so vso stvar stražniku, ki je sumljivega človeka aretirati in nato na policiji dognal, da je aretovanec nevaren vlomilec 36 letni zakonski pleskar Franc Plevel iz Kamnika, ki je bil že 5 krat predkaznovan radi tatvine. Policija ga je včeraj izročila okrajnemu sodišču.

Smrt ga je dohitela na potu. V torek popoldne so pripeljali s popoldanskim vlakom nekega bolnika, namenjenega v bolnico usmiljenih bratov. Bolnik je bil silno zanemarjen opraavljen. Omnibus ga je pripeljal do mostu, od tam pa ga je spremlja njegova nečakinja peš do Konotove gostilne. Tu je prišlo bolniku jako slabo, vsled česar ga je pustil g. Konda takoj prepeljati v bolnico. Ali ko so prišli do tja, je bil bolnik že — mrtič. Peljali so ga nazaj ter čakali, dokler je županstvo odredilo prenos na smišelsko pokopališče. Bolnik je bil doma iz šentvidskega okraja.

Do lepega zaslužka je hotel priti. Na takozvanem „Kernu“, drsalnišču za trnovsko cerkvijo se drsajo sedaj le-še mladi šolarji, katerih je vedno več, ker znaša vstopnina samo 10 vinarjev. Ker pa se tudi ta jako neredno pobira, zato se navadno večina drsalcev brezplačno zmuza na drsalnišče. To je bilo zlasti dobro znano nekemu 33 letnemu brezposelnemu pleskarju Andreju Jagru iz Trnovca in si je, da bi prišel do dobrega zaslužka zmisli sledenjo zvijačo. Odsel je na drsalnišče in kar po vrsti pobiral od drsalcev vstopnino. Ko pa je prišel tudi k nekemu trgovskemu vajencu, je ta zahteval od njega legitimacijo. Premeteni goljuf je začetkom prišel precejšnjo zadrego, nato pa pograbil mladega fanta, mu raztrgal pelerino in ga parkrat pošteno udaril. Toda vajenec je hitro stekel po prvega stražnika in ga o vsej zadevi obvestil. Premeteni goljuf se mora sedaj pokoriti za svojo zvijačo in surovo postopanje v ječi.

Nadležen pes. Poročajo nam: Neki posestnik na Sv. Jakoba trgu v Ljubljani ima velikega psa, ki pa menda dobi tako malo živeča doma, da ga mora iskati po sosednjih hišah. Pri tej priliki stika po shrambah, pride tudi v sobe, kjer prične navadno tako silno renčati, da beže otroci prestrašeni prekinprek. Dobro bi bilo, da bi dotični posestnik malo bolj skrbel za psa, da ne bo potem v nadlego drugim strankam in strašilo otrok.

Boj s stražnikom. Pred par dnevi je prišel delavec Franc Orehovec

iz krškega okraja precej pijan na Bled. Ker je preveč razgrajal, ga je domači stražnik umiril in mu dal časa slediti. To je Orehovec tako vjezilo, da je stražnika napadel in mu raztrgal plašč. Stražnik je bil prisiljen nasilneza aretirati. Ko ga je hotel ukleniti, je zgrabil Orehovec za debel kamen in stražnika parkrat udaril po glavi, tako da ga je precej nevarno ranil. Nasilneza so izročili okrajnemu sodišču v Radovljici.

Skesal se je. Na novega leta dan je neki neznanec ukradel posestnici Mariji Erbežnik iz Sv. Duha ob 10. uri dopoldne, ko so bili vsi domači ljudje pri maši, denarnico, v kateri je bilo 718 K denarja. Tat je skušal najprej znotranja vrata odpreti s kosom železa, kar se mu pa ni posrečilo, ker so bila vrata še posebej priprta. Nato se je podal v hlev, kjer je našel ključ hišnih vrat, odšel v sobo in izvršil tatvino. Toda tat se je najbrž skesal. Čez par dni je namreč našla posestnica Erbežnik na oknu krožnik, pod katerim je bilo še 600 kron denarja. Kdo je izvršil tatvino, še sedaj ni znano.

Zgubljen. Pri popoldanski gledališki predstavi dne 15. t. m. zmenjeni klobuk v desni pritlični garderobi se dobi v brivnici g. Ogriča, židovska ul. 7. — Na maskaradi v „Nar. domu“ je v nedeljo zgubila neka gospodična srebrno zappestnico. Najditelj naj jo odda v našem upravitelstvu.

Izza klosterskih zidov.

Na tem božjem svetu živi cela kopa ljudi, ki so obljubili večno čistost, večno uboštvo in večno pokorščino. To so menihi in nune. Kako je v resnici s to čistostjo, s tem uboštvom in to pokorščino, ve vsak pameten človek. Nikjer na svetu se menda ne zgodi toliko škandalov, kakor v katoliških klostrih. Censtohovo je še vsem v svežem spominu. Manjši škandalčki pa se dogajajo po klostrih — takorekoč vsak dan, in zato se svet še veliko zmenil ni, ko so dunajski listi poročali, da je bila sodišču izročena v Kremsu

nuna detomorilka.

V Allentsteigu pri Kremsu je hiralnica, v katero spravljajo stare nedolžne ljudi, ki niso za nobeno rabo več. Tem starim ljudem strežejo

pobožne sestre od sv. Križa.

V hiralnici pa je poleg pobožnih sester zaposlenih tudi

par moških.

Nuna, ki so jo zadnjič zaprli, se imenuje Elizabeta Kreischwenger, in je že mnogo let v redu sv. Križa.

Kmalu, ko je prišla sestra Elizabeta v hiralnico, je začutila

potrebo po ljubezni.

Iskati ji ni bilo treba dolgo, in ker se ji je najbrže zelo mudilo, je pograbila, kar ji ravno prišlo na pot. Rešitelja iz svojih ljubezenskih težav je pobožna sestra torej prav kmalu našla, našla ga je v osebi hiralničnega vratarja.

Ker je bil tudi vratar — mlad, bujen fant — ljubezni ravno tako želen, kakor pobožna sestra Elizabeta, je bila stvar za enkrat kmalu v redu. Nuna in vratar sta se prav pogosto obiskovala. Ali vsaka posoda hodi toliko časa k vodnjaku, da se ubije. Tudi pobožni nuni se je zgodila mala neprilika. Kajti začetkom leta 1910.

so se pokazale posledice

njenega občejanja z vratarjem. Nuno je skrbelo, kaj bo. Začela je opravljati devetdnevne in hoditi vsak teden po trikrat k obhajilu. Pa vse to ni nič pomagalo in 27. avgusta 1910. je dobila sestra Elizabeta

zdravega, krepkega dečka.

Kaj z njim? je rekla sestra Elizabeta. Upala je, da z božjo pomočjo vendarle še prikrije celo stvar; kajti nikdo ni o „veselem dogodku“ še nič slutil. Niti njen fant ni ničesar vedel. Tu ji šine v glavo usodna misel. Na dvorišču je bil star, nerabljen vodnjak.

V ta vodnjak je vrgla

pobožna nuna ubogega otroka, ko ga je bila prej z vrvjo zadržala. Mislija je, da je s tem vse opravljeno in kamen se ji je odvalil s srca. Toda nič ni tako skrito, da bi ne postalo očitno.

Tudi sestre Elizate

pregreha je prišla na dan.

Prišla je na dan minuli teden, ko so popravljali stari vodnjak. Našli so v njem truplo umorjenega otroka. Takoj je padel sum na sestro Elizabeto.

Po kratkem tajanju je pobožna nuna vse

priznala,

nakar so jo odpeljali v zapor. Tudi njenega fanta Lobenschussa so zaprli.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Avstrijska državna zbornica.

Dunaj, 18. januarja. V današnji seji avstrijskega državnega zbora je dr. Fiedler v imenu Čehov razjasnil stališče čeških poslancev napram novemu kabinetu in izjavil sledeče: „Razmere med Čehi in vlado se po sestavi novega kabineta niso popolnoma nič izpremenile. Čehom je vseeno, če sedi sedaj na mestu bivšega ministra Popa, minister Marek. Čehi se ne bore proti ministrom, le proti sistemu, katerega vzdržuje baron Bienerth. Izjavil je, da je delovanje zbornice mogoče sedaj le, če dobi vlada močno večino, kar je pa izključeno, vsled česar je najbolje, če se zbornica takoj razpusti, ali pa vporablja § 14.“ Poljski socialist Daszinsky se je pečal z gradbo vodovodnih cest v Galiciji in povdarjal, da je edino Aehrenthal s svojim pustolovstvom pri aneksiji Bosne in Hercegovine zakrivil, da se projektirane vodne ceste še sedaj ne morejo napraviti. Med njegovim govorom je prišlo med socialisti in krščanskimi socijanci do hudih konfliktov. Naučni minister grof Stürgkh se je namreč med govorom Daszinskemu glasno razgovarjal z nemškimi krščanskimi socijanci vsled česar ga je slednji pozval, naj molči ali naj se pa odstrani, proti čemur so pa krščanski socijanci burno protestirali. Koncem svojega govora se je Daszinsky pečal tudi z afero Cimerman in protestiral proti relegiranju svobodomiselnih vseučiliščnikov, ki so preprečili Cimermanu predavanje na lvoški univerzi.

Seja „Slovenskega kluba.“

Dunaj, 18. decembra. Danes se je nadaljevala seja „Slov. kluba“. Vsi poslanci so več ali manj z nekako rezervno govorili za opozicijo. Splošno je prišla do veljave opozicijska „štimunga“. Fon in Gregorčič sta se izrekla za mirno opozicijo, obenem pa izjavila, da ne bi bilo umestno, če bi se klerikalci preveč oddaljili od Čehov. Dalmatinska poslanca Dulbič in Ivanišević sta za ostro opozicijo. Koncem debate je bila sprejeta resolucija, v kateri se pozivljajo poslanci „Slovenskega kluba“, naj sedaj, ko se je situacija zadostno razmotrivala, stavijo tudi stvarne predloge.

Lazarski — predsednik „Poljskega kluba.“

Dunaj, 18. januarja. Na današnji seji „Poljskega kluba“, je bil izvoljen predsednikom kluba kot kompromisni-kandidat soglasno poslanec Lazarski.

Zborovanje nemških nacionalcev.

Dunaj, 18. januarja. Danes se je vršilo na Dunaju zborovanje nemških nacionalcev. Poslanec Wastian, vse-nemški kričar, je kritiziral postopanje nemško-nacionalnih poslancev, ki so pripustili v Bienerthovem govoru tudi passus glede ustanovitve italijanske pravne fakultete. Povdarjal je, da je dolžnost vseh nemških poslancev, da protestirajo odločno proti ustanovitvi vsake nenemške univerze v Avstriji. Kajti, če dobe Italijani svojo pravno fakulteto, bodo prišli s svojimi zahtevami tudi drugi narodi, zlasti Slovani.

Forgach in dvorni ples v Belgradu.

Belgrad, 18. januarja. Vsi listi povdarjajo, da so se vsi diplomati v Belgradu na današnjem dvornem plesu skrajno hladno obnašali proti avstrijskemu poslaniku grofu Forgachu. Poleg njega je vedno stal samo nemški poslanik.

Forgach odide iz Belgrada.

Dunaj, 18. januarja. Grof Forgach bo, kakor se domneva, takoj po delegacijah prestavljen iz Belgrada. Zlasti se pojavljajo zopet vesti, da bo prestavljen v Monakovo na bavaški dvor, ker v Bukarešt ga vlada sama noče prestaviti.

Grof Thun.

Dunaj, 18. januarja. Danes je izšlo cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim se imenuje grof Thun češkim cesarskim namestnikom. Grof Thun se je izrazil, da namerava takoj v začetku prihodnjega meseca sklicati češko-nemško narodno politično konferenco in tako nadaljevati pogajanja. Danes je konferiral z ministrskim predsednikom baronom Bienerthom in češkim nadmaršalom princem Lobkovicem. Izjavil je, da je pripravljen staviti nove kompromisne predloge.

Dreadnought „Dante Alighieri.“

Rim, 18. januarja. Stavba italijanskega dreadnoughta „Dante Alighieri“ se je popolnoma ponesrečila. Ladja je veliko pretežka in se vsled tega pogloboko pogrezla v morje. — Vojno ministrstvo namerava sedaj zato vpokojiti one tri podadmirale, ki so vodili stavbo ladje.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 18. januarja. V današnji seji ogrskega državnega zbora

Mali oglasi.

Stavovanje obstoječe iz štirih sob, kuhinje, predsobe, dveh kabineto in drugih pritliklin se odda s prvim februarjem v hotelu „Ilijija“. 12/10—5

Meblorana soba s posebnim vvhodom se tako odda v Križevniški ulici št. 5, II. nadst. 35/2—2

Gostliničarji, ki žele godbo za predpustne veselice, naj se blagovoljo oglašiti ustmeno ali pismeno pri g. F. Vodišku, Vodovodna cesta 26. 18 6—3

Enega ali dva dijakov, gimnazijca, ali realca se sprejme na stanovanje in hrano. Kje pove inseratni oddelek „Jutra“. 33/2—2

Velik godbesni automat „Kalliope“ z 48. ploščami, popolnoma nepokvarjen se prod. — Ponudbe pod šifro „Automat 48“, Spod. Šiška. 38/2—1

KORESPONDENCA.

Katera mlada, inteligentna gospodična bi vodila zabavno korespondenco z mladim, inteligentnim gospodom? Ponudbe pod „P.2.“ na inseratni oddelek „Jutra“. 37

„Jutro“ se prodaja v Trstu po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Becher, ulica Stadion,
Trevisan, ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carduci,
Stanič, ulica Molinpiccolo,
Sekovar, Vojaški trg,
Hrast. Poštni trg,
Može, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Geršina, Rojan,
Raunacher, Can pomarzio,
Bruna, S. S. Marliri,
Ercigoj, ulica Masimiliana,
Rončelj, ulica S. Marco,

Cechimi, ulica del Istra,
Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sete Fontane,
Gramaticopiulo, ul. Bariera,
Spöder, ulica Bariera,
Lavrenčič, Vojaški trg.
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Bajc, ulica Gepa,
Luzatto, ulica Aquedotto,
Segulin, ulica Judustria,
Železnik, Sv. Ivan,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Hreščak, ulica Belvedere.

Tehnični bureau in podjetje zg. radb Inženir H. Uhlir v Ljubljani

Resljeva cesta šte. 26.

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, znanstvena mnenja, prevzeta zgradb.

Cenj. gostom in potujočemu občinstvu

priporočam staroznano

dobro gostilno

kjer točim najboljša naravna vina, več vrst najfinjšega mošta: prosekarja, ljutomerčana i. dr. od veleposestnika grofa Fr. Attemsja iz Spielfeld (Štajersko).

Izborna domača kuhinja. Cene najnižje.

Hotel „Lloyd“

sobe za prenočišča

v najlepšem redu po zmerni ceni. Omnibus k vsakemu vlaknu.

Ljubljana

sv. Petra cesta 9 in Miklošičeva cesta 11, nasproti hotela „UNION“.

Karol Počivaunik.



Telefon interurban šte. 129.



Valjčni mlin v Domžalah

I. BONČAR, LJUBLJANA

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica št. 6.

Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.



Zastopstvo in zaloga v Gorici:
Gruden & Co., Stolni trg šte. 9.



„Narodna kavarna“

Fran Krapeš.

Krepak vajenec

se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji pri izdelovalcu sodavice. Dotičnik ima priliko se priučiti tudi v gostilničarski obrti in nemščini. — Kje, pove inšeratični oddelek „Jutra“.

Milko Krapeš

Ljubljana, Jurčičev trg 3, priporoča svojo trgovino ur, juvelov, različnih srebrnih in kinasrebrnih namiznih oprav itd., itd. 6/10—1

Popravila se točno, solidno in ceno izvrše.

SODE

dobro ohranjene, stare in nove, velike in male, prodaja

IVAN BUGGENIG
sodar

Ljubljana, Cesta na Rudolfovo želez. 5.

Zidna opeka

najboljše vrste in najcenejša se dobi v poljubni množini pri stavbeni tvrdki

Filip Supančič
Šubicova ulica 5.

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dela

J. ZAMLJEN
čevlarski mojster

V LJUBLJANI, Sodnijska ulica št. 3
izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Išče se posojilo
K 20.000
proti vknjižbi na 1. mesto na zemljišče vredno K 80.000 za kratko dobo. Obresti po dogovoru. Ponudbe pod „Varnost“ na inšeratični oddelek tega lista.

! ?
! K O
? O ?
Najboljša ura
sedanjosti:
zlata, srebrna, tula,
nikelnasta in jeklena se dobi samo pri

H. SUTTNER
Ljubljana, Mestni trg.

!! Lastna tovarna ur v Svici. !!
Tovarniška varstvena znamka:
! ?
! K O
? O ?
„IKO“
! ?
! K O
? O ?

Dragocen dar

Vam pošljemo z obratno pošto zastonj in franko, ako nam v namen razpošiljanja naših cenikov pošljete 100 naslovov (edino z dežele, ne iz glavnih mest)

zasebnih in državnih uradnikov, učiteljev, vaških duhovnikov, graščakov, gospodarstvenikov, tovarnarjev in tovarniških uradnikov, bolj situiranih zasebnih uradnikov, trgovcev, obrtnikov itd. s svojega bivališča in najbližje okolice snažno in razločno na polo papirja spisane.

Prodaja patentovanih novosti
L. Weiss, Dunaj II. Hofensdergasse 1.

Izdelovanje igrač
Ernest Hoffarth jun., Dunaj VIII.,

Pfeilgasse 34.

Vojaške oprave za otroke:

Infanterijska garnitura	K 4.—
Huzarska „	„ 5.—
Planin. lovcev „	„ 5.—
Dragonska „	„ 5.—
Ulanska „	„ 5.—
Telesne straže „	„ 6.—

obstoječa iz čake, prsnega oklepa, sablje, patronske taške, puške v najfinejši izdeljavi

prekupovalci specijalni cenik. Razpošiljatev po povzetju.

Zaradi inventure izredno znižane cene.

Raglan	za dame preje K 40.—	sedaj K 12.—
Gledališka mantila	„ „ „ 40.—	„ „ 12.—
Paletot	„ „ „ 60.—	„ „ 16.—
Pelerina	„ „ „ 15.—	„ „ 8.—
Kratki kožuhi	„ „ „ 60.—	„ „ 30.—
Zimska ali sportna suknja	„ „ „ 40.—	„ „ 18.—
Obleka	„ „ „ 40.—	„ „ 16.—

Otročje obleke pod vsako ceno!

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič.

Ljubljana, Mestni trg 5.

Poročni prstani

močni v zlatu, na trpežnosti neprekosljivi
1 par od K 7.—

naprej v modernih fasonah — graviranje brezplačno

FR. ČUDNU

urarju in trgovcu v LJUBLJANI, samo Prešernova ulica št. 1.
— Ceniki s koledarjem zastonj tudi po pošti. —
Največja zaloga stenskih ur.

ZALOGA IN
IZDELOVANJE
OBLEK
PO MERI :

LJUBLJANA
DVORNI TRG 3



Rezervni zaklad
nad pol milijona
kron

Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka

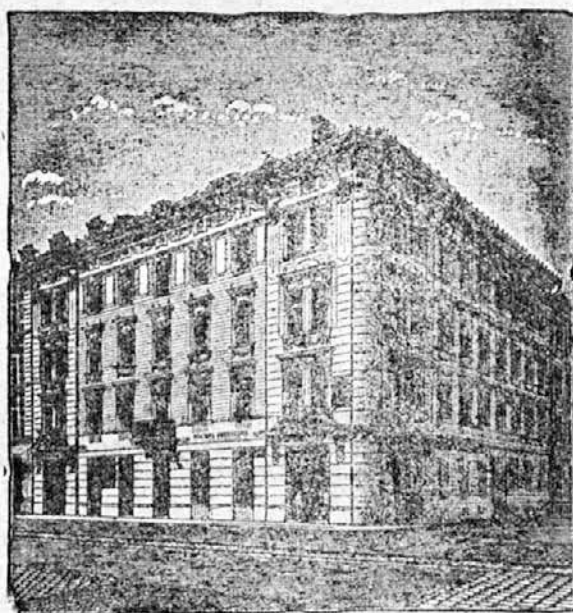
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5 1/2 % brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Denarni promet
v letu 1910
K 100.000.000.—



Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Upravno premoženje
v letu 1910
K 20.500.000.—

račun pri avstrijski pošti hranilni št. 828.406, pri ogrski pošti hranilni št. 19.864.

Tovarna vozov

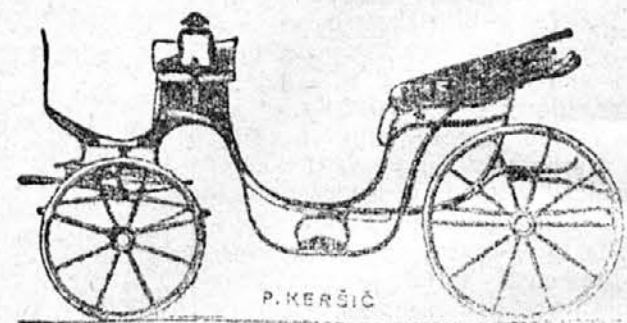
Peter Keršič, Sp. Šiška

priporoča

svojo bogato zalogo različnih vozov.

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča naročila in popravila po primerno nizkih cenah.

Sprejema se tudi les v žaganje na parni žagi.



Za točno in solidno delo se jamči. Že rabljeni vozovi se jemljejo v račun.

Del. glavnica:
K 5.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond:
K 450.000.

Stritarjeva ulica št. 3.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %